

ПІДСУМКИ ІНТРОДУКЦІЇ ДЕРЕВНИХ ЕКЗОТІВ РОДИНИ ROSACEAE JUSS. У БОТАНІЧНОМУ САДУ ПРИКАРПАТСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. В. СТЕФАНИКА

В.В. КУЛІШ, М.М. КЛИМЧУК

Ботанічний сад Прикарпатського університету ім. В. Стефаника
Україна, 76000 Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57

В результаті проведених досліджень з інтродукції 15 видів родини Rosaceae Juss. на Прикарпатті встановлено, що перспективними для вирощування у зелених насадженнях є види переважно Атлантично-Північно-американської флористичної області та 1 вид Ірано-Туранської.

Мета досліджень — встановлення успішності інтродукції деяких деревних екзотів родини Rosaceae Juss. у центральній частині Прикарпаття, об'єкт — 15 видів родини розових, ареали природного зростання яких розташовані в інших флористичних областях. Се-

ред них були і широко розповсюджені, і рідкісні, відомі лише з колекційних насаджень декількох ботанічних садів [2]. Передусім це фотінія ворсиста, кизильник Сімонсів та ін. У дендрарії ботанічного саду Прикарпатського університету ім. В. Стефаника їх інтродуко-

Оцінювання успішності (у балах) інтродукції деревних екзотів родини Rosaceae Juss. на Прикарпатті

Флористична область	Вид	Ріст ($K_a = 2$)	Генеративний розвиток ($K_a = 5$)	Зимостійкість ($K_a = 10$)	Акліматизацій- не число (A)
Атлантично-Північно-американська	<i>Padus serotina</i> (Ehrh.) Agardh.	5	5	5	100
	<i>Physocarpus opulifolia</i> (L.) Maxim	5	5	5	100
	<i>Amelanchier canadensis</i> (L.) Medik.	5	4	5	95
	<i>Aronia melanocarpa</i> (Michx.) Elliot	5	4	5	95
Ірано-Туранська	<i>Prunus divaricata</i> Lebel.	5	4	5	95
Східноазійська	<i>Rosa rugosa</i> Thunb.	5	4	5	95
	<i>Sobaria sorbifolia</i> (L.) Abr.	5	4	5	95
	<i>Chaenomeles maulei</i> (Mast.) Schneid.	5	4	4	85
	<i>Cotoneaster divaricatus</i> Rehd. et wils.	5	4	4	85
Атлантично-Північно-американська	<i>Crataegus coccinoides</i> Ashe.	5	4	4	85
Східноазійська	<i>Cotoneaster simonsii</i> Backer.	5	4	3	75
	<i>Chaenomeles cathayensis</i> (Hemsl.) Schneid.	3	4	3	71
	<i>Cerasus japonica</i> (Thunb.) Lois.	4	2	3	63
Ірано-Туранська	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	4	4	2	63
Східноазійська	<i>Photinia villosa</i> (Thunb.) DC.	4	4	2	63

вано у 1970-х роках, і нині вони перебувають на генеративному етапі онтогенезу.

Успішність інтродукції ми оцінювали за методикою [3] шляхом визначення для кожного виду акліматизаційного числа (А) за сумою показників росту, генеративного розвитку, зимостійкості та посухостійкості, оцінюваних за 5-бальними шкалами і помножених на відповідний коефіцієнт вагомості (K_B) даної ознаки. Всі показники визначалися візуально.

У зв'язку з тим що зволоження в рівнинній частині Івано-Франківської обл. є достатнім [1], посухостійкість всіх досліджуваних видів дорівнює 5 балам ($K_B = 3$) і в таблиці не наводиться. Решта результатів досліджень є у таблиці. Латинські назви рослин подано за працею [2]. Флористичні області — за А. Тахтаджяном [4].

З даних таблиці видно, що повністю акліматизувались в місцевих умовах ($A = 100$) черемха пізня та пухироплідник калинолистий. Вони інтенсивно ростуть, розмножуються самосівом і зимостійкі.

Добре акліматизувались ($A = 80-99$) ірга канадська, аронія чорнопліда, слива розлога, горобини́к горобини́листий, шипшина зморшкувата. Ці рослини інтенсивно ростуть, зазвичай зимостійкі (у деяких частково ушкоджуються однорічні пагони), самосівом не розмножуються, але інколи дуже інтенсивно розмножуються вегетативно за допомогою кореневих паростків, як, наприклад, зли́ча або горобини́к горобини́листий.

Задовільно акліматизувались ($A = 60-79$) вишня японська, хеномелес катаський, кизильник Сімонсів, айва довгаста, фоті́нія зорсиса. Вони добре ростуть, але в суворі зими значно ушкоджуються морозами; плодоношення спостерігається тільки у сприятливі роки, у вишні японської відзначено тільки цвітіння.

Щодо біогеографічного походження, то повністю або добре акліматизованими ви-

явилися всі види Атлантично-Північноамериканської області. І навпаки, лише задовільно акліматизованими виявились багато видів Східноазійської флористичної області. Решта видів у теперішній час малоприсадибна для масової культури на Прикарпатті, головним чином через недостатню зимостійкість та репродуктивну здатність.

1. Андріанов М.С. Клімат // Природа Івано-Франківської області. — Львів, 1973. — С. 51—62.
2. Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Покрытосеменные: Справ. пособие // Под ред. Н.А. Кохно. — Киев : Наук. думка, 1986. — 720 с.
3. Кохно Н.А., Курдюк А.М. Теоретические основы и опыт интродукции древесных растений в Украине. — Киев : Наук. думка, 1994. — 186 с.
4. Тахтаджян А.Л. Флористические деления суши // Жизнь растений: В 6 т. — М. : Наука, 1974. — Т. 1. — С. 117—153.

Надійшла 29.07.2000

ИТОГИ ИНТРОДУКЦИИ ДРЕВЕСНЫХ ЭКЗОТОВ СЕМЕЙСТВА ROSACEAE JUSS. В БОТАНИЧЕСКОМ САДУ ПРИКАРПАТСКОГО УНИВЕРСИТЕТА им. В. СТЕФАНИКА

В.В. Кулиш, М.М. Климчук

Ботанический сад Прикарпатского университета им. В. Стефаника, Украина, Ивано-Франковск

В результате проведенных исследований по интродукции 15 видов семейства Rosaceae Juss. в Прикарпатье установлено, что перспективными для выращивания в зеленых насаждениях являются виды преимущественно Атлантическо-Североамериканской флористической области и 1 вид Ирано-Туранской.

RESULTS OF INTRODUCTION OF WOODY EXOTICS OF ROSACEAE FAMILY IN BOTANICAL GARDENS OF V. STEFANYK PRECARPATHIAN UNIVERSITY

V.V. Kulish, M.M. Klimchuk

Botanical Gardens of V. Stefanic Precarpathian University, Ukraine, Ivano-Frankovsk

Introduction of 15 exotic trees of Rosaceae family in the central part of Precarpathia have been investigated. It was established that mainly species from Atlantic-North-American floristic area and some Iran-Turanian one are perspective for green plantations.